

Minister Finansów i Gospodarki

Warszawa, 30 grudnia 2025 roku

Sprawa: zapytanie nr 2962 posła Tadeusza Tomaszewskiego
Znak sprawy: ST3.054.86.2025
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na zapytanie nr 2962 Pana Tadeusza Tomaszewskiego posła na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, proszę przyjąć następujące wyjaśnienia.

Dochody jednostek samorządu terytorialnego na rok 2026 zostały wyliczone, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego¹ oraz ustawy z dnia 5 listopada 2025 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego².

Dla wszystkich gmin, w tym Gminy Powidz, dochody na 2026 r. zostały naliczone wg tych samych zasad.

Należy przy tym wyjaśnić, że zarówno przepisy poprzednio obowiązującej, jak i nowej ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego nie zawierają regulacji, które gwarantują każdej jednostce samorządu terytorialnego bezwarunkowy i automatyczny ponad inflacyjny wzrost ich dochodów w każdym następnym roku, w oderwaniu od wyników zastosowania algorytmów.

Nowy system finansowania jednostek samorządu terytorialnego powstał aby zobjektywizować obliczanie środków finansowych dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego. Finansowanie samorządów opiera się na zastosowaniu algorytmów wykorzystujących obiektywne, mierzalne za pomocą danych statystycznych, parametry, co zapewnia przejrzystość, obiektywność i adekwatność

¹ Dz.U. poz. 1572 i 1717

² Dz.U. poz. 1659

kryteriów podziału środków. Racjonalne i algorytmiczne naliczanie środków finansowych dla każdego samorządu powoduje, że kwota finansowania jest uzależniona od użytych parametrów, których zmiana w efekcie wpływa na kwotę naliczonych środków.

Dochody samorządów z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT) oraz udziału w podatku dochodowym od osób prawnych (CIT) obliczane są jako określony ustawowo procent dochodów podatników z terenu danej jednostki samorządu terytorialnego.

Zgodnie z założeniami ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, jednostki otrzymują zwiększone dochody z tytułu udziałów w podatkach PIT i CIT, ustalone tak, aby sfinansowały potrzeby samorządów, określone w tej ustawie.

W przypadku, gdy zwiększone dochody z tytułu udziałów w podatkach PIT i CIT są niewystarczające na pokrycie potrzeb finansowych, jednostki samorządu terytorialnego otrzymują subwencję ogólną z budżetu państwa. Subwencja ma więc charakter uzupełniający wobec podstawowych dochodów jednostek samorządu terytorialnego, opierających się głównie na udziałach w podatkach PIT i CIT.

Do obliczenia dochodów jednostek samorządu terytorialnego na rok 2026 przyjęto:

- dochody z tytułu udziałów w podatkach PIT i CIT obliczone na podstawie danych podatkowych za rok 2024 wg stanu na 30 czerwca 2025 r. i zwaloryzowane prognozowanymi wskaźnikami makroekonomicznymi na 2026 r.,
- subwencję ogólną w wysokości subwencji z roku 2025 powiększoną lub pomniejszoną o różnicę przyrostów potrzeb finansowych oraz kwoty kalkulacyjnej zachodzących między rokiem 2026 a rokiem 2025, przy czym wielkości z 2025 roku zostały przeliczone, z uwzględnieniem zaktualizowanych danych dotyczących podatników CIT i potrzeb oświatowych.

W przypadku Gminy Powidz:

- dochody z tytułu udziału w PIT w 2026 roku wyniosą 7.436.904 zł, tj. będą wyższe o 19,7% niż w roku 2025 (w 2025 r. wyniosły 6.211.891,30 zł);
- dochody z tytułu udziału w CIT w 2026 roku wyniosą 42.363 zł, tj. będą wyższe o 1,2% niż w roku 2025 (w 2025 r. wyniosły 41.861 zł);
- dochody z podatków lokalnych w 2024 r., wykazane przez gminę i przyjmowane do obliczeń na 2026 rok, wyniosły 10.392.368,29 zł czyli wzrosły o 2.070.306,93 zł, tj. o 24,9%;
- wskaźnik zamożności w roku 2025 jak i w roku 2026 jest wyższy niż wskaźnik zamożności wszystkich gmin w kraju, dlatego też gmina nie ma naliczonych potrzeb wyrównawczych;
- wskaźnik zamożności wykorzystywany do obliczenia korekty z tytułu zamożności wynosi:
 - na 2026 r. 6.796,45 zł (tj. 177,9% średniego wskaźnika wszystkich gmin),
 - na 2025 r. 4.765,21 zł (tj. 148,4% średniego wskaźnika wszystkich gmin),co wpływa na wzrost wysokości korekty z tytułu zamożności w 2026 r., o 1.675.048,83 zł.

Wśród przywołanych danych zwraca uwagę istotny wzrost dochodów z podatków lokalnych (o 24,9%) oraz z tytułu udziału w PIT (o 19,7%), które podwyższają wskaźnik korekty z tytułu zamożności Gminy Powidz z 4.765,21 zł w 2025 r. do poziomu 6.796,45 zł w roku 2026. Tym samym rośnie korekta z tytułu zamożności na 2026 rok.

Na podstawie powyższych danych oraz uwzględniając mechanizm obliczania subwencji ogólnej dla Gminy Powidz na 2026 rok została naliczona subwencja w wysokości 4.164.220,00 zł, tj. wyższa o 1,9% niż subwencja naliczona w 2025 r. Jednak w związku z zastosowaniem korekty z tytułu zamożności, przewidzianej w art. 32 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, subwencja naliczona została pomniejszona o kwotę 2.760.761 zł, więc subwencja należna tej Gminie wyniesie 1.403.459 zł

Łączne dochody gminy na 2026 r. z tytułu udziału w podatku PIT, w podatku CIT, subwencji ogólnej oraz podatków lokalnych (uwzględnionych do obliczenia subwencji ogólnej) są wyższe od dochodów z tych tytułów za 2025 r., o 1.162.684 zł, tj. o 6,4%.

Jednocześnie informuję, że na stronie internetowej Ministerstwa Finansów:

(ścieżka: *Ministerstwo Finansów / Co robimy / Budżety jednostek samorządu terytorialnego / Kwoty i wskaźniki / 2026 r. / Kwoty dochodów jednostek samorządu terytorialnego na rok 2026, potrzeby finansowe podlegające sfinansowaniu oraz szczegółowe dane wykorzystane do ich obliczenia*)

zamieszczone zostały:

- dane dotyczące dochodów JST na 2026 r. oraz szczegółowe dane kalkulacyjne,
- dane dotyczące dochodów w 2025 r. będące podstawą naliczania dochodów na 2026 r.,
- objaśnienia dotyczące ustalenia dochodów JST na rok 2026, w których – na przykładzie wybranej gminy A – został zaprezentowany algorytm wyliczania dochodów gminy, zgodnie z ustawą z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego wraz ze szczegółową instrukcją obliczenia waloryzacji dochodów podatników podatku PIT i CIT, poszczególnych potrzeb finansowych, kwoty kalkulacyjnej oraz korekty z tytułu zamożności na rok 2026.

Każdy samorząd może samodzielnie zweryfikować obliczenia dochodów na rok 2026.

W kwestii uwzględniania przy obliczaniu dochodów podatkowych również kwot odpowiadających sumie potrzeb ekologicznych, informuję, że w obowiązującej od 2025 roku ustawie z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego zostały określone potrzeby ekologiczne jako forma wsparcia dla samorządów, na terenie których znajdują się obszary o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronione.

Zwiększone dochody, wyszacowane na podstawie m.in. potrzeb ekologicznych, mają rekompensować ograniczenia rozwojowe wynikające z istniejących form ochrony

przyrody. Potrzeby ekologiczne w pewnym stopniu zastępują dochody podatkowe, które są uwzględniane przy obliczaniu wskaźników zamożności a następnie korekty z tytułu zamożności. Dlatego też ustawodawca nie wyłączył potrzeb ekologicznych z podstawy obliczania korekty z tytułu zamożności.

Podczas obliczania wskaźnika służącego ustaleniu korekty z tytułu zamożności uwzględnia się jak najszerszy zakres dochodów jednostki tak ażeby najpełniej oddać poziom zamożności jednostki. Zbyt obszerny katalog wyłączeń z podstawy obliczeń decydujących o wielkości korekty z tytułu zamożności zaburzałby ocenę ogólnej kondycji finansowej jednostki i prowadziłby do nieprawidłowego rozpoznania rozkładu dystrybuowanych środków pomiędzy samorządy.

Jednocześnie informuję, że zwiększenie dochodów w 2026 r. dla poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego może ewentualnie nastąpić z rezerwy na uzupełnienie dochodów jednostek samorządu terytorialnego. Podział tej rezerwy odbywa się w trakcie roku budżetowego we współpracy ze stroną samorządową Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów i Gospodarki

Hanna Majszczyk
podsekretarz stanu

w Ministerstwie Finansów